

บทที่ 5

สรุปและอภิปรายผล

การทำวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ให้มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐาน 80/80 โดยประชากรที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 จำนวน 8 ห้องเรียน รวม 320 คน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1/2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2547 โรงเรียนตาพระยา อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว จำนวน 40 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเครื่องมือที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น คือ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นข้อสอบปรนัย 4 ตัวเลือก จำนวน 40 ข้อ มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .91 ผู้วิจัยเป็นผู้ดำเนินการทดลอง โดยนำชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นและหาคุณภาพเบื้องต้นแล้ว ไปใช้กับนักเรียนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง เมื่อสิ้นสุดการทดลองในแต่ละชุดฝึกแล้ว ผู้วิจัยทำการประเมินด้วยการให้นักเรียนทำแบบทดสอบประจำชุดฝึกแต่ละชุด และเมื่อทดลองครบทุกชุดฝึกแล้วให้นักเรียนทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 แล้วนำผลการทดลองไปวิเคราะห์เพื่อหาประสิทธิภาพ โดยใช้ค่าเฉลี่ย และค่าร้อยละ

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

1. ได้ชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เพื่อใช้สำหรับเสริมการสอนของครู
2. ชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีประสิทธิภาพ 87.50/85.00

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 87.50/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนดไว้ เนื่องจากเหตุผลดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างชุดฝึกทักษะดังกล่าวอย่างเป็นระบบตามหลักเกณฑ์การสร้างชุดฝึก มีการวิเคราะห์และกำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ปลายทางและจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่ต้องการวัด คัดเลือกเนื้อหาที่สอดคล้องกับจุดประสงค์ เพื่อนำมาเป็นแนวทางในการสร้างชุดฝึก เมื่อสร้างชุดฝึกทักษะเสร็จแล้วได้นำเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา จุดประสงค์ แล้วนำมาปรับแก้ ต่อจากนั้นนำชุดฝึกทักษะที่ปรับแก้เสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ เพื่อตรวจสอบความสอดคล้องของเนื้อหา จุดประสงค์ มีการปรับแก้ตามคำแนะนำแล้วนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเป็นรายบุคคลและรายกลุ่มเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของภาษา เวลา แล้วนำข้อบกพร่องที่พบไปปรับแก้จนได้ ชุดฝึกทักษะที่มีคุณภาพสามารถนำไปทดลองใช้กับนักเรียนเพื่อหาประสิทธิภาพของชุดฝึกได้

2. กรอบแนวคิดของชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่สร้างขึ้นมีกรอบแนวคิดในการวิจัยที่ต้องการให้นักเรียนเข้าใจถึงโครงสร้างของข้อเขียนในบทอ่านประเภทต่าง ๆ และทำการสร้างแผนภาพโครงเรื่องตามลักษณะของโครงสร้างข้อเขียนประเภทนั้น ๆ เพื่อแสดงใจความหลักและรายละเอียดของเรื่องก่อนจึงจะช่วยให้นักเรียนสามารถลำดับเหตุการณ์ต่าง ๆ ของเรื่องได้ ก่อให้เกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านและจดจำเรื่องได้ การที่ให้นักเรียนทำแผนภาพโครงเรื่องหลังการอ่านบทอ่านต่าง ๆ จะทำให้นักเรียนต้องใช้ความคิด วิเคราะห์และจินตนาการในเรื่องที่อ่านไปด้วยตลอดเวลา ทำให้นักเรียนมีความเข้าใจในสิ่งที่อ่านอย่างละเอียดและเป็นลำดับขั้นตอนดังแนวคิดของ Stauffer (1980) ที่กล่าวว่าผู้ที่เรียนได้ทำกิจกรรมซึ่งต้องใช้ความคิดในขณะที่อ่าน จะทำให้ผู้เรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดียิ่งขึ้น เพราะการได้ทำแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องที่อ่านเป็นกิจกรรมการอ่านที่นักเรียนต้องใช้กระบวนการคิดและวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลในการแยกแยะใจความสำคัญและรายละเอียดต่าง ๆ ในบทอ่าน โดยจัดแยกเป็นกลุ่มตามความสัมพันธ์ แล้วสรุปโยงความสัมพันธ์นั้นเข้าด้วยกันตามเนื้อความสัมพันธ์ของรายละเอียดในบทอ่านนั้นได้อย่างชัดเจนมีระบบและเป็นลำดับขั้นตอน และยังช่วยให้นักเรียนสามารถจำใจความสำคัญของบทอ่านนั้นได้ง่ายและดียิ่งขึ้น สามารถตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ถูกต้อง ดังเช่น งานวิจัยของ Alverman (1986) ซึ่งพบว่านักเรียนที่เรียนด้วยการทำแผนภาพโครงเรื่องสามารถจำใจความสำคัญได้ถึงร้อยละ 73 ในขณะที่นักเรียนที่เรียนด้วยการอ่านแบบปกติจำได้เพียงร้อยละ 57 นอกจากนี้การให้นักเรียนได้มีโอกาสรู้จักและอ่านบทอ่านที่มีโครงสร้างข้อเขียนต่างกัน 5 ประเภทนี้ ยังทำให้นักเรียนได้รู้จักวิเคราะห์โครงสร้างข้อเขียนแต่ละประเภทจนเกิดความคิดรวบยอดในเรื่องที่อ่าน สามารถจับใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องที่อ่านได้เป็นอย่างดี จากงานวิจัยของ Bartlett (1979) ที่พบว่า การสอนให้นักเรียนรู้จักโครงสร้างข้อเขียนประเภทต่าง ๆ จะช่วยให้นักเรียนค้นหารูปแบบของการเรียบเรียง

ใจความสำคัญ และรายละเอียดของเรื่องที่อ่าน ทำให้นักเรียนสามารถตีความ ขยายความ จับใจความของเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับคำกล่าวของ Meyer (1984) ที่กล่าวว่า ถ้าผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจรูปแบบโครงสร้างข้อเขียนแล้วจะทำให้ผู้อ่านมีความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ดี ทำให้การอ่านนั้นสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่า การให้นักเรียนฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยการให้นักเรียนรู้จักโครงสร้างของข้อเขียนประเภทต่าง ๆ และได้ฝึกทำแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องที่อ่านจะช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในการอ่าน สามารถจับใจความสำคัญ ตีความ สรุปความ วิเคราะห์และประเมินค่าเรื่องที่อ่านได้ โดยดูจากคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจ

3. การนำเสนอเนื้อหาของชุดฝึกแต่ละชุด เริ่มจากการให้นักเรียนศึกษาเนื้อหา ตัวอย่างลงมือทำแบบฝึกประจำชุด ตรวจสอบคำตอบจากเฉลย อ่านสรุปเสริมความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาที่ศึกษามาในชุดฝึก และทำแบบทดสอบประจำชุดฝึกแต่ละชุด ซึ่งผู้วิจัยได้ชี้แจง แสดงวิธีปฏิบัติการใช้ชุดฝึกอย่างชัดเจน และบอกจุดประสงค์การเรียนรู้ที่นักเรียนจะได้รับหลังจากทำชุดฝึกแล้ว เพื่อให้ นักเรียนเกิดการเรียนรู้อย่างมีความหมาย ตามทฤษฎีการเรียนรู้ของออสซูเบล (สรวงศ์ โค้วตระกูล, 2541) ที่อธิบายการเรียนรู้ว่าเป็นการเรียนรู้ที่เกิดจากการรับรู้ที่มีความหมาย ผู้เรียนจะเข้าใจถึงความสำคัญของสิ่งที่จะได้เรียนรู้ ซึ่งชุดฝึกทักษะที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้สามารถช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้ ซึ่งสอดคล้องกับวีระ ไทยพานิช (2528, หน้า 11) ที่กล่าวว่าแบบฝึกเป็นสื่อการเรียนรู้ที่เกิดจากการกระทำจริง เป็นประสบการณ์ตรงที่ผู้เรียนมีจุดมุ่งหมาย ทำให้นักเรียนเห็นคุณค่าของสิ่งที่เรียน สามารถเรียนรู้และจดจำสิ่งที่เรียนได้ดี และสอดคล้องกับพรทิพย์ สุทธิพันธ์ (2529) ได้ศึกษาผลสัมฤทธิ์ด้านการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่เรียนโดยใช้และไม่ใช้แบบฝึกการอ่าน พบว่ากลุ่มที่ใช้แบบฝึกการอ่านจับใจความสำคัญมีคะแนนสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ใช้แบบฝึกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

4. การเรียนโดยใช้ชุดฝึกเป็นการส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเอง มีผลต่อประสิทธิภาพในการเรียน เพราะสามารถใช้เวลาเรียนอย่างอิสระตามศักยภาพความสามารถในการอ่านของนักเรียนแต่ละคน สามารถตรวจสอบผลการเรียนของตนเองได้ว่าถูกต้องหรือไม่ ด้วยการเปรียบเทียบกับเฉลย การที่นักเรียนได้ทราบผลการเรียนรู้ของตนเองด้วยตนเองและมีครูคอยแนะนำเมื่อมีข้อสงสัย จะทำให้นักเรียนมีแรงจูงใจที่อยากอ่านบทอ่านอื่น ๆ มากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับสุจริต เพียรชอบ (2530) ที่กล่าวว่า ครูควรคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนเกิดการเรียนรู่มากที่สุด ได้ฝึกฝนและใช้ทักษะทางภาษาเป็นประจํา รวมทั้งการเสริมกำลังใจในทางบวกจะเป็นสิ่งช่วยให้นักเรียนเกิดความภูมิใจและพยายามทำกิจกรรมต่าง ๆ ให้ดียิ่งขึ้น

5. การคัดเลือกบทอ่านที่นำมาใช้เป็นเรื่องที่มีความหมายต่อนักเรียน เกี่ยวข้องและส่งเสริมความรู้แก่นักเรียนได้ มีความหลากหลายทั้งในเชิงเนื้อหาและแหล่งที่มา และมีระดับความยากง่ายเหมาะสมกับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ทำให้นักเรียนสนใจอ่าน โดยเรื่องราวในบทอ่านมุ่งให้สาระความรู้แก่นักเรียนโดยเป็นสารคดีที่ให้ความรู้และความเพลิดเพลินในเรื่องต่าง ๆ ในด้านวิทยาศาสตร์ สิ่งมีชีวิตต่าง ๆ เรื่องราวที่แสดงถึงมรดกวัฒนธรรมไทย การดูแลและป้องกันตนเอง เรื่องราวที่เป็นความรู้ใกล้ตัวที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตในครอบครัวและโรงเรียน ซึ่งนอกจากนี้นักเรียนสามารถนำความรู้ที่ได้จากบทอ่านไปปรับปรุง คัดแปลงแล้วใช้กับชีวิตประจำวันของนักเรียนได้ด้วย

6. การลำดับลักษณะเนื้อหาของบทอ่านในชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ได้กำหนดให้ฝึกอ่านและทำแผนภาพโครงเรื่องจากบทอ่านประเภทบรรยาย เป็นประเภทแรก นักเรียนทำการศึกษาและสังเกตจนสามารถแยกประเภทของบทอ่านประเภทต่าง ๆ ได้ เนื่องจากบทอ่านประเภทบรรยายมีลักษณะเป็นการบรรยายเกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้าง ๆ เช่น บรรยายถึงลักษณะ องค์ประกอบ ประโยชน์ หรือประเภทของสิ่งที่กล่าวถึง จึงง่ายต่อการฝึกสังเกตแยกรายละเอียดต่าง ๆ ในบทอ่าน และก่อนที่จะศึกษาบทอ่านประเภทเปรียบเทียบ บทอ่านประเภทลำดับความ บทอ่านประเภทเหตุ-ผล และบทอ่านประเภทปัญหาและข้อแก้ไขตามลำดับต่อไป ซึ่งมีประสิทธิภาพแตกต่างกันไปดังนี้

6.1 ชุดฝึกที่ 1 บทอ่านประเภทบรรยาย เป็นชุดฝึกที่มุ่งเน้นฝึกให้นักเรียนให้มีทักษะการอ่านบทอ่านเชิงบรรยายหรืออธิบายรายละเอียด เพื่อให้เป็นพื้นฐานในการอ่านบทอ่านประเภทต่าง ๆ ต่อไป ซึ่งจะช่วยให้นักเรียนรู้จักแยกรายละเอียดและใจความสำคัญของเรื่องจากบทอ่านได้ง่าย สามารถนำรายละเอียดต่าง ๆ มาเติมลงในแผนภาพโครงเรื่องที่กำหนดไว้ให้ได้ถูกต้อง และมีคำถามสั้น ๆ จำนวน 2-3 ข้อเพื่อตรวจสอบและกระตุ้นทักษะการเข้าใจเรื่องที่อ่าน พร้อมเฉลยและภาพประกอบที่สอดคล้องกับเนื้อหา โดยบทอ่านที่นำมาประกอบในชุดฝึกนี้เป็นเรื่องที่เหมาะสมและอยู่ในความสนใจของวัยนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพ อาหาร พืชผัก ผลไม้ที่พบเห็นในชีวิตประจำวัน และความรู้อื่น ๆ ที่ใกล้เคียงกับความรู้ในกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ เช่น เรื่องผงชูรส เรื่องวิตามิน เรื่องสัตว์ครึ่งบกครึ่งน้ำ เรื่องวรรณคดี รามเกียรติ์ ซึ่งบทอ่านเหล่านี้ได้ปรับปรุงมาจากบทอ่านในหนังสือพิมพ์ หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน เอกสารให้ความรู้และหนังสือที่ส่งเสริมและให้ความรู้ประกอบการเรียนการสอนต่าง ๆ ซึ่งชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดฝึกที่ 1 บทอ่านประเภทบรรยายนี้มีประสิทธิภาพ 90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

6.2 ชุดฝึกที่ 2 บทอ่านประเภทเปรียบเทียบ เป็นชุดฝึกที่มุ่งเน้นฝึกนักเรียนให้มีทักษะการอ่านบทอ่านเชิงเปรียบเทียบ โดยให้นักเรียนรู้จักแยกรายละเอียดของข้อมูล เปรียบเทียบความเหมือนหรือความแตกต่างกัน จับใจความจากเรื่องที่อ่านและตอบคำถามต่าง ๆ ได้ ลักษณะของแผนภาพโครงเรื่องจะมีการแสดงข้อที่เหมือนหรือข้อที่แตกต่างของสิ่ง 2 สิ่ง นักเรียนจะฝึกสังเกตการสร้างแผนภาพโครงเรื่องจากตัวอย่างที่เตรียมไว้ให้แล้วทำแบบฝึกต่าง ๆ ด้วยตนเอง โดยบางแบบฝึกนักเรียนต้องเขียนหัวข้อหรือประเด็นที่แสดงความเหมือนหรือแตกต่างของสิ่ง 2 สิ่งด้วยตนเอง ก่อนตรวจความถูกต้องจากเฉลยด้วยตนเอง ซึ่งมีนักเรียนบางคนที่สามารถเขียนประเด็นที่ต้องการเปรียบเทียบได้ถูกต้องทั้งหมด บทอ่านที่นำมาประกอบในชุดฝึกนี้เป็นเรื่องที่ส่งเสริมความรู้ในกลุ่มสาระวิชาต่าง ๆ ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 เช่น เรื่องยาแก้ปวด สีส้มอาหาร ลักษณะของสมุดและหนังสือ การเปรียบเทียบเนื้อหมูที่มีสารเร่งเนื้อแดงกับเนื้อหมูปลอดสาร เปรียบเทียบปลาฉลามกับปลาทั่วไป ลักษณะของละครในกับละครนอก โดยแต่ละแบบฝึกจะมีภาพประกอบและข้อความในตอนท้ายที่ส่งเสริมทักษะความเข้าใจในการอ่านระดับการประเมินค่า เนื่องจากความเข้าใจในบทอ่านประเภทเปรียบเทียบที่เกิดขึ้นต้องใช้ความเข้าใจระดับวิเคราะห์และประเมินค่า ซึ่งชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ชุดฝึกที่ 1 บทอ่านประเภทเปรียบเทียบนี้มีประสิทธิภาพ 85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

6.3 ชุดฝึกที่ 3 บทอ่านประเภทลำดับความ เป็นชุดฝึกที่มุ่งเน้นฝึกนักเรียนให้มีทักษะการอ่านบทอ่านในเชิงแสดงลำดับขั้นตอนและเหตุการณ์ โดยให้นักเรียนรู้จักแยกรายละเอียดเรียงลำดับเหตุการณ์ จับใจความสำคัญและตอบคำถามต่าง ๆ ได้ ลักษณะแผนภาพโครงเรื่องที่นักเรียนฝึกจึงเป็นรูปแบบขั้นบันได ลักษณะบทอ่านที่นำมาประกอบชุดฝึกนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับขั้นตอนการทำอาหาร เครื่องดื่ม วรรณกรรมของสิ่งต่าง ๆ ที่เป็นมรดกของชาติ ลำดับการเกิดอาการของโรคต่างๆ ขั้นตอนการปฐมพยาบาล และเรื่องราวความเป็นมาของยักษ์นรกในเรื่องรามเกียรติ์ บทอ่านประเภทลำดับความจะมีคำสัญญาณ เช่น เริ่มจาก แล้ว หลังจากนั้น ต่อไป แล้วจึง จนกระทั่ง ฯลฯ ทำให้นักเรียนสามารถทราบรายละเอียด แยกเหตุการณ์ต่างๆ ลงในแผนภาพโครงเรื่องได้ง่าย และจับใจความสำคัญของเรื่องได้ดี นักเรียนมีความสนใจบทอ่านต่างๆ จึงส่งผลให้ชุดฝึกที่ 3 บทอ่านประเภทลำดับความมีประสิทธิภาพ 90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

6.4 ชุดฝึกที่ 4 บทอ่านประเภทเหตุ - ผล เป็นชุดฝึกที่มุ่งเน้นฝึกนักเรียนให้มีทักษะการอ่านบทอ่านในเชิงเป็นเหตุเป็นผลซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนแยกรายละเอียดรู้ถึงเหตุและผลที่เกิดขึ้น สามารถจับใจความสำคัญและตอบคำถามจากเรื่องที่อ่านได้ แผนภาพโครงเรื่องจึงแสดง

ให้เห็นส่วนที่เป็นสาเหตุและผลที่ตามมา ลักษณะบทอ่านที่นำมาประกอบชุดฝึกนี้เป็นเรื่องเกี่ยวกับสุขภาพใกล้ๆ ตัวนักเรียน เช่นสาเหตุของอาการหอบ สาเหตุของฟันเหยิน สาเหตุของการเกิดกลิ่นตัวความเชื่อของคนสมัยโบราณที่น่าสนใจ เช่น สาเหตุการห้ามตากผ้าเวลากลางคืน สาเหตุการห้ามร้องเพลงในครัว และสาเหตุของเรื่องราวต่าง ๆ ที่นักเรียนประสบพบเจอในชีวิตประจำวัน บทอ่านประเภทเหตุ – ผล จะมีคำสำคัญ เช่น มีสาเหตุมาจาก เพราะเหตุนี้ จึงทำให้ เป็นผลให้ ฯลฯ นักเรียนสนใจเนื้อหาและการทำแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องที่อ่านดี แต่พบว่าเมื่อนักเรียนตรวจความถูกต้องจากเฉลยแล้ว มีนักเรียนบางคนต้องกลับมาแก้ไขในส่วนสาเหตุของเรื่อง เมื่อผู้วิจัยตรวจสอบพบว่านักเรียนบางคนไม่แน่ใจว่าสาเหตุของเรื่องที่แท้จริงคืออะไร หรือไม่แน่ใจว่าจะเขียนสาเหตุของเรื่องว่าอย่างไร จึงส่งผลให้ชุดฝึกที่ 4 บทอ่านประเภทเหตุ – ผล มีประสิทธิภาพ 82.50 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด แต่มีประสิทธิภาพต่ำกว่าชุดฝึกอื่น ๆ ซึ่งอาจมีสาเหตุมาจากเรื่องเกี่ยวกับการใช้เหตุผล ซึ่งเป็นความสามารถทางการเข้าใจในระดับสูงทั้งในระดับวิเคราะห์ และประเมินค่า ซึ่ง Burmister (1978) ถือว่าการเข้าใจระดับนี้เป็นความเข้าใจระดับสูง ซึ่งนักเรียนไม่เคยได้ฝึกการอ่านเรื่องราวประเภทนี้มาก่อน จึงรู้สึกว่ายากในการตอบคำถามวัดความเข้าใจในระดับต่าง ๆ ขาดความมั่นใจในการเก็บรวบรวมข้อมูลและเขียนแผนภาพโครงเรื่อง และระยะเวลาในการฝึกมีระยะเวลาเท่ากับชุดฝึกอื่น ๆ จึงทำให้มีจำนวนนักเรียนที่สอบแบบทดสอบประจำชุดผ่านน้อยกว่าชุดฝึกอื่น ๆ

6.5 ชุดฝึกที่ 5 บทอ่านประเภทปัญหาและข้อแก้ไข เป็นชุดฝึกที่มุ่งเน้นฝึกนักเรียนให้มีทักษะการอ่านบทอ่านในเชิงปัญหาและแนวทางการแก้ไข โดยให้นักเรียนรู้จักสังเกตคำสำคัญตามที่บ่งบอกให้รู้ว่าข้อความใดในบทอ่านกล่าวถึงปัญหาและข้อความใดเป็นแนวทางการแก้ไขปัญหา ได้แก่ คำว่า ปัญหาที่เกิดขึ้น ปัญหาคือ มีวิธีแก้ดังนี้ วิธีป้องกัน แก้ไขได้โดย ฯลฯ บทอ่านที่นำมาให้นักเรียนอ่านและฝึกทำแผนภาพโครงเรื่องมีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับปัญหาที่นักเรียนอาจจะต้องพบเจอในชีวิตประจำวัน เช่น ปัญหาการบพลาสเตอร์ยา ปัญหาน้ำหนักตัวมาก ปัญหาขาดแคลนน้ำ ปัญหาโรงเรือนนักเรียนเปียก ปัญหาการชักลงทำให้ขาว ปัญหาผักริมสารพิษเจือปน และปัญหาการดื่มผักให้น้ำรับประทาน ทำให้นักเรียนเกิดความสนใจสามารถเขียนแผนภาพโครงเรื่องแสดงส่วนที่เป็นปัญหาและส่วนที่เป็นข้อแก้ไขหรือข้อป้องกันได้อย่างถูกต้องและรวดเร็วกว่าชุดฝึกอื่น ๆ และในบทอ่านแต่ละบทอ่านมีภาพประกอบและคำพูดท้ายเรื่องที่สอดคล้องและสนับสนุนความรู้ที่ได้จากบทอ่าน ทำให้นักเรียนเข้าใจเรื่องที่อ่านได้ดี ส่งผลให้ชุดฝึกที่ 5 บทอ่านประเภทปัญหาและข้อแก้ไขมีประสิทธิภาพ 90.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

สรุปได้ว่าชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่อง สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ 87.50/85.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

ซึ่งสอดคล้องกับ Baumann (1987) ที่กล่าวว่า การทำแผนภาพโครงเรื่องที่อ่าน เปรียบเสมือนแผนที่เดินทางที่นักขับรถใช้เพื่อเดินทางจากสถานที่หนึ่งไปยังอีกสถานที่หนึ่ง การทำแผนภาพโครงเรื่องจะนำผู้อ่านจากจุดเริ่มต้นของเรื่องไปจนถึงตอนจบของเรื่อง และยังทำหน้าที่เป็นโครงร่างของเรื่อง ซึ่งแสดงให้เห็นใจความสำคัญและรายละเอียดของบทอ่านอีกด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า การสอนอ่านโดยให้ความรู้เรื่องโครงสร้างข้อเขียนประเภทต่าง ๆ และการทำแผนภาพโครงเรื่องจากเรื่องที่อ่านจะช่วยให้ผู้เรียนมีความเข้าใจบทอ่านเพิ่มมากขึ้น ได้รู้จักสรุปใจความสำคัญและรายละเอียดของบทอ่านอย่างเป็นลำดับขั้นชัดเจน ทำให้มองเห็นองค์ประกอบและความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นในบทอ่านอย่างเป็นระบบจนเกิดทักษะความเข้าใจในเรื่องที่อ่าน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. ครูผู้สอนจะต้องเตรียมตัวให้พร้อมโดยศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับการใช้ชุดฝึกทักษะนี้อย่างชัดเจน เพื่อให้การปฏิบัติงานกิจกรรมของนักเรียนเป็นไปตามลำดับขั้นตอนและบรรลุจุดประสงค์ตามที่กำหนดไว้
2. ก่อนที่จะให้นักเรียนทำกิจกรรมทุกครั้ง ครูต้องอธิบายหรือชี้แจงวิธีการปฏิบัติอย่างชัดเจน เพื่อให้ นักเรียนเข้าใจวิธีการทำชุดฝึกให้ตรงกันและเน้นให้นักเรียนปฏิบัติตามขั้นตอนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด การจัดกิจกรรมจึงจะบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้
3. บรรยายภาคในการจัดการเรียนการสอน ครูควรจะเป็นกันเองกับนักเรียน ควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียนทุกคน ให้กำลังใจตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำแก่นักเรียนตลอดระยะเวลาในการฝึกแต่ละคาบ
4. ครูผู้สอนควรเชื่อมโยงความรู้ที่ได้จากเนื้อหาในบทอ่านที่นักเรียนฝึกกับเนื้อหาที่นักเรียนสามารถพบเจอในชีวิตประจำวันได้ เพื่อเป็นการส่งเสริมทักษะความเข้าใจในการอ่าน ทำให้นักเรียนสามารถวิเคราะห์เรื่องราวและประเมินค่าในเรื่องที่อ่านได้
5. ครูผู้สอนแนะนำให้ให้นักเรียนนำวิธีการเขียนแผนภาพโครงเรื่องจากบทอ่านไปใช้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ เช่น การเขียนแผนภาพโครงเรื่องแสดงขั้นตอนการทดลองวิทยาศาสตร์ การเขียนแผนภาพโครงเรื่องแสดงสาเหตุของการเกิดประวัติศาสตร์ต่าง ๆ การเขียนแผนภาพโครงเรื่องแสดงองค์ประกอบศิลปะ การเขียนแผนภาพโครงเรื่องแสดงปัญหาเรื่องสุขภาพและวิธีแก้ไข การเขียนแผนภาพแสดงการเปรียบเทียบในการเลือกซื้ออาหารประเภทต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะสำหรับงานวิจัย

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่องกับการสอนแบบปกติ หรือชุดฝึกที่มีวิธีสอนวิธีอื่น ๆ
2. พัฒนาสื่อการเรียนการสอนด้านทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจบทอ่านประเภทเหตุ-ผล โดยการเพิ่มระยะเวลาในการฝึกมากกว่าบทอ่านประเภทอื่น คัดเลือกเนื้อเรื่องที่มีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อพัฒนาชุดฝึกบทอ่านประเภทเหตุ-ผล ให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้น
3. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ครูผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา สร้างชุดฝึกในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ให้มากขึ้นเพื่อสนองตอบต่อภาวะการขาดแคลนครูผู้สอน
4. ควรสร้างชุดฝึกทักษะการอ่านเพื่อความเข้าใจโดยใช้แผนภาพโครงเรื่องในระดับชั้นต่าง ๆ